

Verslag bewonersavond Visie duurzame energie | 23-03-2017

Gemeentehuis Oss, 19:30 – 22:00

Aanwezig: 14 belanghebbenden van 10 organisaties

Vertegenwoordigde partijen

Waterschap Aa en maas

NVLOW

Bureau Kruit Kok

Team Solar

Brabant Water

Osse Industriële Kring (OIK)

Ontwerperskring Oss

Energiecoöperatie Oss

Kemperman en partners

Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie (ZLTO)

Achtergrond

In het kader van de visie Duurzame energie en ruimte heeft op 23 maart 2017 een expert- en belangenavond plaatsgevonden in het gemeentehuis te Oss. Hierin is informatie gedeeld over het energieneutrale doel van Oss in 2050, de milieutechnische beperkingen en mogelijkheden rond de opwekking van duurzame energie in Oss en de landschappelijke inpassing daarvan. De getoonde presentaties zijn [hier](#) terug te vinden.

Vervolgens is deelnemers gevraagd om de opgave praktisch in te tekenen op het grondgebied van de gemeente Oss via een energiespel. De conclusies, vragen en suggesties vanuit experts en belangengroepen richting de gemeente Oss worden meegenomen in de advisering aan de gemeenteraad. Hier een verslag met het programma, de directe vragen aan de gemeente Oss en een uitwerking van het energiespel en adviezen aan de gemeente per tafel.

Programma

19:00 Inloop met koffie & thee

Informeren

19:30 Introductie door de wethouder

19:45 De energie opgave en Q&A met de zaal

20:00 Milieutechnische aspecten en Q&A met de zaal

20:15 Landschappelijke inpassing en Q&A met de zaal

20:30 Koffie & thee

Ophalen

20:45 Speluitleg aan 2 tafels

20:50 Spel spelen aan 2 tafels

21:30 Tafels geven terug: spelconclusies & advies aan de gemeente

21:50 Afsluiting

22:00 Einde

Vragen aan de gemeente Oss

1. Hoe ga je mensen laten participeren in energieprojecten? Om de doelstelling te kunnen behalen is het creëren van draagvlak essentieel. Alleen dan is het mogelijk om windmolens of zonnenvelden neer te zetten, zonder teveel ophef.
2. Waterkracht kan waarschijnlijk wel bij Keent. Wat zijn daar de mogelijkheden van, en wat zijn de mogelijkheden in de Maas voor energieopwekking onder water? Dit is goed om uit te zoeken, omdat waterkracht zeer effectief is en een rendement van 95% heeft.

3. Waarom gaan we in Oss uit van slechts 25% van onze eigen energiebehoefte opwekken? We zijn de één-na-grootste gemeente van Brabant, als er ergens opwekkingsmogelijkheden liggen, dan is dat in Oss. Zo heeft Den Bosch een nog veel grotere opgave en juist veel minder mogelijkheden. Moeten we de opgave niet juist op regionaal niveau bekijken?
4. Stel dat we in Oss een grootschalige biomassacentrale ontwikkelen. Wat betekent dat dan voor de verkeersbewegingen?
5. Als blijkt dat we binnen de gemeentegrenzen van Oss meer dan de benodigde 25% kunnen opwekken, betekent dat dan dat de rest voor andere gemeenten is?

Uitkomsten van het spel per tafel

Hieronder vindt u de uitkomsten van het energiespel per tafel, met daarbij de adviezen van experts en belanghebbenden aan de gemeente Oss. Er is door de deelnemers gebruik gemaakt van de volgende energievormen, met daarbij het percentage dat ze bijdragen dragen aan de doelstelling van 25% zelf opwekken.

1 Biomassa 10%	1 Aardwarmte 5%	1 Waterkracht 1%
1 Zonneveld 5%	4 Windmolens 5%	Zon + 4 Windmolens 10%

Tafel I: adviezen aan de gemeente Oss

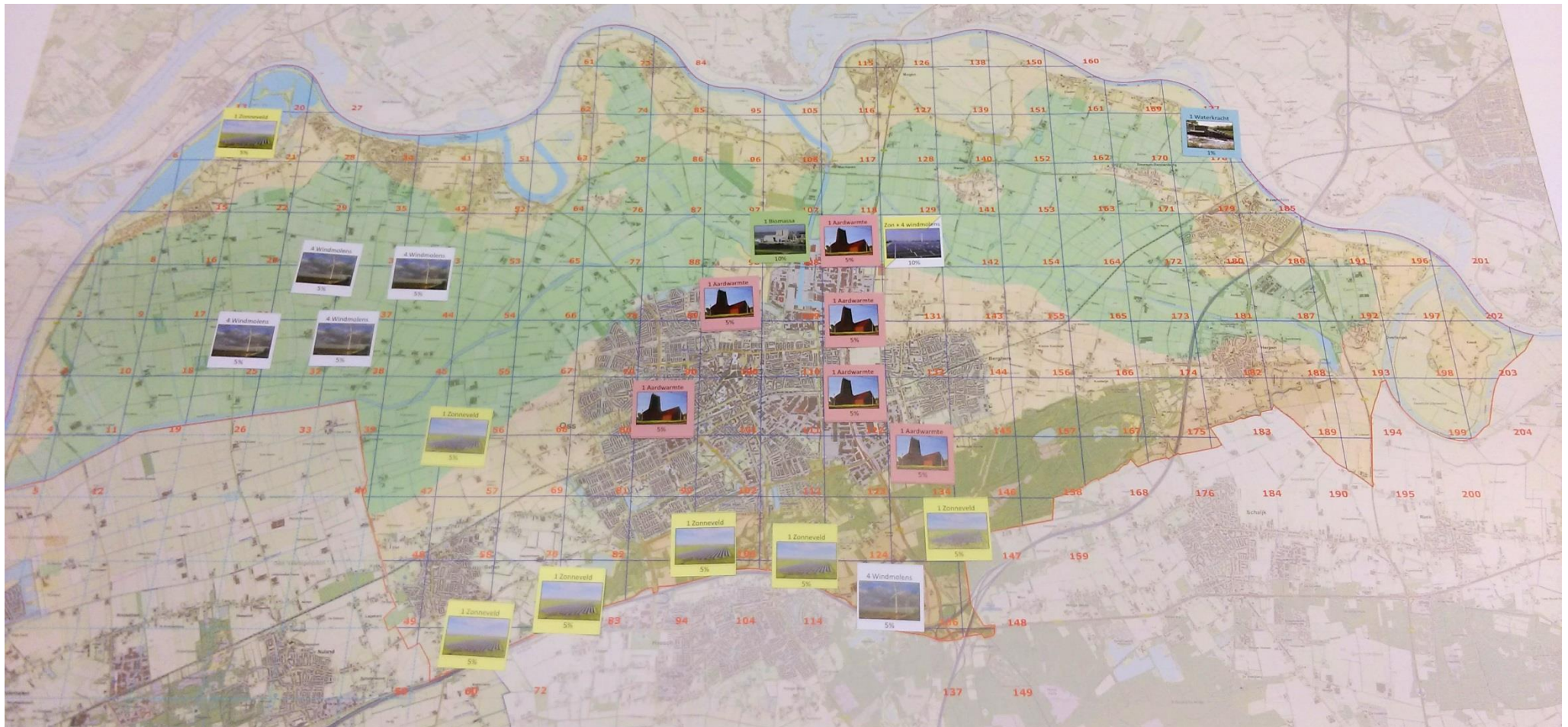
Proces

1. Werk aan *regie van boven* en ondersteun *de voedingsbodem van onder*. Bovenaf betekent dit naast het opstellen van een ruimtelijke visie met 'waar kan wat' ook het maken van afspraken met belanghebbenden en het najagen van energiekansen. De aanleiding voor deze visie is een windproject, maar er is juist ook regie nodig op warmteprojecten. Zorg dus voor regie met kaders en kengetallen. Daarbij zorgen participatie en het zoeken naar win-win situaties juist voor een voedingsbodem van onderaf. Dit zijn direct goede mogelijkheden om bijvoorbeeld 'oud zeer' met partijen op te lossen.
2. Zoek vooral naar een gebiedseigen energiemix die goed bij Oss past. Zet de sterke punten van Oss in bij de opgave om duurzame energie op te wekken, dit proces te versnellen en te katalyseren. Zo is Oss vooral een gemeente met veel landbouw en beschikken we al over mooie projecten zoals de weg van de toekomst. Misschien kunnen we via winterteelt in de landbouw juist de energie uit biomassa stimuleren of kunnen we de weg van de toekomst ook direct koppelen aan infrastructuur voor een warmtenet met aardwarmte en 'energiebomen' met zonnepanelen langs de weg.

Inhoud

1. Staar je niet blind op alleen wind, omdat dit de projecten zijn die zich nu aandienen. De warmteuitdaging is veel groter en vraagt ook nu al om actie. Begin daarom nu al met de aanleg van warmtenetten en een strategie om een aardgasvrije gemeente te worden.
2. Gebruik de grote verbindingen door Oss als 'energielinten': dus de Maas, de A50, de A59 en de weg van de toekomst. Combineer dit met zonne-energie rond op- en afwegen, zonne-energie in geluidswallen, warmte uit asfalt, en veel kleinschalige waterkracht onder het oppervlak van de Maas.
3. Probeer daarbij altijd windprojecten ook te combineren met zon waar mogelijk. Dit hoeft niet direct om grote velden te gaan, maar kan wel direct mogelijkheden bieden voor zonnepanelen op stallen, aan de voet van windmolens, als een strook tussen windmolens, of langs sloten en wegen in het gebied.

Uitkomsten energiespel tafel I

Tafel II: adviezen aan de gemeente Oss

Proces

1. Betrek omwonenden van begin af aan en wees zo transparant mogelijk. Een groot deel van de weerstand in omliggende kernen ontstaat juist vanuit het gevoel dat de gemeente waardevolle informatie achterhoudt en dat alles al lang is besloten en vast ligt. Begin daarom zo snel mogelijk met het informeren over aanvragen en ideeën die op tafel liggen en die spelen in de omgeving. Informatie en het bieden van voorbeelden is de helft van werk in het creëren van draagvlak.
2. De andere helft van het draagvlak ligt in compensatie en participatie, want als er aan de leefomgeving wordt gerommeld, dan mag daar ook iets tegenover staan. Energieopwekking is wat dat betreft een gebiedsproces. We nemen samen de pijn en mogen er dus ook samen van profiteren. Daarbij is het een kwestie van wennen. In Flevoland was vrijwel iedereen fel tegen de komst van windmolens. Nu is hiervan eigenlijk geen sprake meer.

Inhoud

1. Gebruik de agrarische grond alsjeblieft niet voor het plaatsen van zonnepanelen in velden. Zonnevelden in de polder zijn niet gunstig. Het is niet mogelijk om de grond dubbel te gebruiken. Deze gronden zijn nodig voor de fosfaat. Het uitrijden van mest

gaat voor het opwekken van energie. Het plaatsen van zonnevelden betekent ook dat de druk op naburige gemeenten wordt vergroot. Mest moet immers elders uitgereden worden, terwijl ook het voer voor het vee elders ingekocht moet worden.

2. Als we toch besluiten een aantal windmolens in de polder neer te zetten, doe het dan direct goed en 'maak hier meters'. Het is veel beter om windmolens te concentreren, dan hier en daar een groepje molens. Er ontstaat zo al gauw een 'bos' van windmolens. Dat is financieel erg aantrekkelijk voor agrariërs en kan zo een impuls geven aan de Osse landbouw. We moeten wel sterk rekening houden met weerstand uit de omliggende kernen. Wat dat betreft is het ook belangrijk om rekening te houden met de kernen langs de Maas en deze dorpen ontlasten als het gaat om overlast door slagschaduw, geluid etc.
3. Waar het gaat om de verduurzaming van het warmtesysteem, focus dan op de stad Oss. Geothermie of aardwarmte is alleen interessant in grotere stedelijke gebieden. Het plaatsen van een centrale in bijvoorbeeld Ravenstein is niet rendabel, omdat de warmtevraag niet groot genoeg is.
4. Een laatste advies richt zich op zonnepanelen rond waterberging: bij projecten voor waterberging kan het interessant zijn om te kijken naar mogelijkheden voor duurzame energie. Een voorbeeld dat genoemd wordt is drijvende zonnepanelen.

Tafel III: adviezen aan de gemeente Oss

Proces

1. Ook hier het advies om omwonenden van begin af aan te betrekken. Leer daarbij ook vooral van andere gemeenten en regio's. Maak ook gebruik van praktische voorbeelden uit andere gemeenten. Hoe kun je dit het best aanpakken? Wat werkt wel en wat niet? Niet het wiel opnieuw uitvinden. Ook de ECO kan hierin een grote rol spelen. Mensen krijgen zo meer gevoel bij het onderwerp.
2. Toon lef en leiderschap. Zo is het een goede optie om een gemeentelijk bedrijf op te zetten dat duurzame energie projecten realiseert. Een voorbeeld is eenvoudig te vinden in Duitsland. Daar wekken gemeenten duurzame energie op, ook voor andere gemeenten. De opbrengsten worden weer in de samenleving geïnvesteerd.
3. Gebruik energie als motor voor Oss. Het kan een uithangbord worden en bovendien veel economische voordelen met zich meebrengen. Probeer daarom ook initiatieven uit te lokken.

Inhoud

1. De inzet op biomassa voor slechts 10% van de energievraag is erg aan de magere kant. Biomassa kan vooral erg aantrekkelijk zijn voor Elzenburg. Hier is het mogelijk om zowel gas, warmte als elektra af te zetten. Daarbij is de vraag naar warmte hier groter dan op Vorstengrafdonk. Vorstengrafdonk ligt geïsoleerder, waardoor het lastig is om warmte direct in de omgeving kwijt te kunnen.
2. Ook hier het advies om aan te sluiten bij bestaande corridors door de gemeente Oss: de A50, A59, de Maas en de weg van de toekomst. Maakt deze corridors tot energicorridors.
3. Heb ook aandacht voor experimenten en biedt ruimte aan nieuwe innovatieve energievormen. Deze beginnen vaak klein, maar door vroeg voorop te lopen kunnen ze snel inburgeren en zo bijdragen aan de energieopgave.
4. Probeer de verschillende energievormen zo veel mogelijk te spreiden over het landschap.

Uitkomsten energiespel tafel III

